

MONITOR spółdzielczy

NIEPEWNY RYNEK, DROŻSZY KREDYT

Kryzys na globalnych rynkach finansowych spowodował spadek płynności na rynku międzybankowym, gdzie zawierano pożyczki na maksimum dwa dni. Eksperti uważają, że banki będą weryfikować przyznane przedsiębiorcom linie kredytowe. Można spodziewać się wzrostu oprocentowania kredytów i wyższych marż bankowych. W niektórych bankach prowizja wzrosła o ponad 1 pkt proc., głównie z powodu ograniczeń kapitałowych i wysokich kosztów pozyskania kapitałów. NBP zaoferował bankom instrumenty stabilizujące rynek tzw. pakiet zaufania.

KREDYTY KLĘSKOWE

Banki spółdzielcze mogą uruchamiać kredyty klęskowe. Na dopłaty do nich, na pomoc socjalną, ale także dopłaty do materiału siewnego budżet państwa przeznaczy maksymalnie 245 mln zł. Pieniądze na dopłaty Sejm znalazł w niewykorzystanych do tej pory funduszach na ubezpieczenia upraw i zwierząt gospodarskich.

ARiMR przyznała bankom na 2008 r. limit akcji kredytowej w kwocie 1 289,8 mln zł (w tym 817,3 mln zł na kredyty związane z suszą i huraganem) oraz limit dopłat do oprocentowania kredytów klęskowych udzielanych w br. w kwocie 25,7 mln zł. 2 października br. ARiMR przekazała bankom kolejną pulę środków w wysokości 7,6 mln zł na dopłaty obniżające oprocentowanie kredytów klęskowych inwestycyjnych.

FORUM LIDERÓW WNIOSKUJE...

Uczestnicy zebranego w Falentach w dniach 8–9 września br. Forum Liderów Banków Spółdzielczych przyjęli stanowisko w sprawie działań niezbędnych dla poprawy pozycji konkurencyjnej tej grupy banków. W opublikowanym dokumencie wnioskuje do Rady Konsultacyjnej i banków zrzeszających o przyspieszenie prac dotyczących zawarcia umowy o współpracy pomiędzy wszystkimi zrzeszeniami i wypracowanie wspólnej strategii działania m.in. w celu zwiększenia unifikacji usług, procedur i technologii, ograniczenia kosztów działalności i wspólnej promocji. Forum zarekomendowało Związkowi Banków Polskich i wszystkim bankom zrzeszającym wypracowanie oraz przedstawienie MRiRW stanowiska sektora w sprawie rezygnacji z obniżki wskaźnika przeliczeniowego do kredytów preferencyjnych. Spółdzielcy za pośrednictwem Rady Konsultacyjnej Sektora BS oraz ZBP zwrócili się do Komisji Nadzoru Finansowego i władz państwowych o złagodzenie norm nadzorczych dotyczących wymogów kapitałowych, dostosowanie ich do specyfiki sektora banków spółdzielczych, zwłaszcza w kontekście modyfikacji dyrektywy CRD zaplanowanej na 2009 r. Postulują zmianę metody wyliczania opłaty na rzecz pokrywania kosztów nadzoru bankowego oraz uwzględnienie zasady proporcjonalności w zasadach i częstotliwości lustracji dotyczących sektora banków spółdzielczych. Jednym z wniosków jest wprowadzenie możliwości zaliczania do kosztów uzyskania przychodów rezerw celowych oraz kosztów banków zrzeszających związanych z pełnieniem funkcji na rzecz banków spółdzielczych, a także rozpoczęcie prac nad zniesieniem podwójnego opodatkowania w BS-ach zysku i dywidendy poprzez zwolnienie udziałowców z podatku od dywidendy.

Patronat medialny nad forum sprawował miesięcznik „Nowoczesny Bank Spółdzielczy”. Nasza relacja z debaty na str. 8.

W zależności od rodzaju poniesionych strat rolnik może ubiegać się w banku o klęskowy kredyt obrotowy bądź inwestycyjny. Przyznana kwota inwestycyjnego kredytu klęskowego (linia nKLo1) nie może przekroczyć wartości odtworzeniowej środków trwałych oszacowanej przez komisję powołaną przez wojewodę, a kredytu obrotowego (linia nKLo2) – kwoty obniżenia dochodu wynikającej z opinii wojewody, nie więcej jednak niż 4 mln zł na gospodarstwo rolne lub do 8 mln zł na dział specjalny produkcji rolnej (np. fermę drobiu). Kredyt klęskowy inwestycyjny może być udzielony na 8 lat, a w przypadku zakupu kwalifikowanego materiału szkółkarskiego na odtworzenie sadu na 5 lat. Z kolei klęskowego kredytu obrotowego bank może udzielić na okres nie dłuższy niż 4 lata. Istnieje możliwość zastosowania dwuletniej karencji w spłacie kapitału.

Kredytów inwestycyjnych klęskowych udzielają banki spółdzielcze, banki zrzeszające, BGŻ, BZ WBK, ING BŚ, BPH i Pekao. Oprocentowanie płacone przez kredytobiorcę wynosi nie mniej niż 3,50 proc.

BGŻ Z WOLNEJ RĘKI?

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy BGŻ zdecydowało, że bank zadebiutuje na warszawskim parkiecie do końca I kwartału 2009 r. Resort skarbu zastanawia się jednak, czy nie sprzedać ich inwestorowi zagranicznemu. Obecnie w rękach Skarbu Państwa jest około 37 proc. akcji BGŻ.

Fitch Ratings podtrzymał i jednocześnie wycofał dzisiaj rating wsparcia dla BGŻ na poziomie „2”. Rating odzwierciedla wysokie prawdopodobieństwo wsparcia, jakie bank mógłby otrzymać, gdyby było to konieczne od Rabobank Group, posiadającego rating „AA+”, po tym jak zwiększył on swój udział w BGŻ. W kwietniu 2008 r. Rabobank Group kupił pakiet akcji BGŻ będący w posiadaniu EBOIR, posiadającego rating „AAA” i stał się

CZY JESTEŚMY NA DOBREJ DRODZE?

Fot. ZBP

Teresa Kudlicka, prezes Banku Spółdzielczego w Płońsku:

Nie został zrealizowany jeden z najważniejszych postulatów środowiska – zawarcie umowy o współpracy zrzeszeń. Uważam, że podjęcie konsultacji w celu zawarcia takiej umowy powinno być w najbliższym czasie zadaniem pierwszoplanowym. Nadal pozostaje do rozstrzygnięcia wiele kwestii, wynikających chociażby z różnic

między samymi bankami spółdzielczymi i strategią ich działania. Banki duże, średnie i małe działające w miastach dużych i w gminach występują w każdym zrzeszeniu i mają podobne potrzeby i problemy. Wydaje się celowe wyodrębnienie 3-4 grup banków o podobnej organizacji i zbliżonej strategii działania i do ich specyfiki dostosowanie produktów oraz przygotowywanie w zrzeszeniach wzorcowych procedur dotyczących zarządzania bankiem i zarządzania ryzykiem.

W tych jakże ważnych, ale też niestychanie trudnych kwestiach na forum Rady Konsultacyjnej Sektora BS, ewentualnie w zespołach problemowych mogłyby być wypracowywane stanowiska i kompromisy, umożliwiające przy zachowaniu autonomii każdego banku spółdzielczego i banku zrzeszającego respektowanie nadrzędnych zasad współpracy zapewniających rozwój i bezpieczeństwo ekonomiczne. Działaniom tym powinno towarzyszyć przeświadczenie o ważności każdego banku, bez względu na jego kapitały, teren działania czy organizację. Nieuchronne w obecnej sytuacji konkurowanie w sektorze, wynikające po części z tych różnic, powinno zostać zastąpione w większym stopniu współdziałaniem.

Z wypowiedzi podczas Forum Liderów Banków Spółdzielczych w Falentach

większościowym akcjonariuszem, zwiększając swój udział do 59,5 proc. z 44,5 proc. BGŻ jest dziesiątym co do wielkości bankiem komercyjnym. Doradca prywatyzacyjny wycenia BGŻ na 2-3 mld zł.

JANOSIKOWE PSL

Dzierżawcy rolni są przerażeni nowym pomysłem Ministerstwa Rolnictwa, które chce wprowadzić 300 lub 500-hektarowe limity powierzchni dzierżaw i w ten sposób pomóc drobnym rolnikom. Resort zakłada, że ci z nich, którzy w ciągu trzech lat nie dostosują umów do nowego prawa, stracą dzierżawioną ziemię w całości. Według ekonomistów taki zapis doprowadzi do likwidacji kilkuset najbogatszych przedsiębiorstw rolnych.

Pracę może stracić 100 tys. osób. Pomysł ministra rolnictwa popiera szef Krajowego Związku Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych.

KORONOWO WYEMITOWAŁO OBLIGACJE

Z inicjatywy Banku Spółdzielczego w Koronowie miejscowe władze samorządowe wyemitują obligacje. Pieniądze z emisji zostaną przeznaczone na sfinansowanie wydatków związanych m.in. z budową i modernizacją dróg gminnych. Sfinalizowanie umowy o emisję obligacji nastąpiło w centrali Gospodarczego Banku Wielkopolski SA, który zorganizował emisję o wartości 6,5 miliona złotych. GBW SA przy-

gotował wcześniej emisję obligacji m.in. powiatu tucholskiego, gminy Słupsk i Siedlec oraz Pelplina.

Z ZIEMI WŁOSKIEJ DO POLSKI

Alior Bank, którego głównym akcjonariuszem jest włoski Carlo Tassara International rozpoczyna działalność operacyjną. Wystartuje z mocną ofertą depozytową i obsługą klientów w 50 miastach oraz w 8 centrach biznesowych. Oprócz rachunków bankowych, lokat i kart płatniczych, udostępni klientom gamę produktów kredytowych, w tym hipoteczne denominowane w walutach obcych, zapewni także obsługę krajowych i zagranicznych transakcji. W perspektywie trzech lat bank chce zdobyć od 2 do 4 proc. udziałów w rynku i pozyskać ok. 1 mln klientów.

PEKAO WYMIATA DŁUGI

Bank Polska Kasa Opieki SA zawarł umowę przelewu wierzytelności straconych z EGB Podstawowym Niestandaryzowanym Sekuryty-

EURO NIESPRAWIEDLIWE

Spadek kursu euro do złotych obniża dopłaty bezpośrednie rolników. Kiedy pięć lat temu po raz pierwszy określano wysokość dopłat bezpośrednich otrzymali oni połowę tego, co farmerzy z krajów starej piętnastki UE. Kurs, po jakim przeliczano euro, wynosił 4,7 zł. Obecnie polskiemu rolnikowi przysługuje 80 proc. płatności, lecz kurs wynosi 3,4 zł. Jednolita płatność obszarowa wobec tego niecałe 400 złotych do hektara, tj. o 38 zł więcej niż w 2007 r. Natomiast podstawowa płatność uzupełniająca została ustalona na około 270 zł do hektara, tj. na poziomie o 25 zł niższym. W 2008 r. o prawie 60 zł zmniejszą się też płatności zwierzęce (380 zł). Dopłata do hektara zbóż wyniesie 608 zł i będzie wyższa o 12 zł. Wyplata unijnych dotacji bezpośrednich rozpocznie się 1 grudnia br. Do rolników trafi blisko 9,5 mld zł.

zacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym zarządzanym przez Skarbiec Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA. Kwota kapitału wierzytelności kredytowych objętych tą umową wynosiła 599 980 720,06 zł. Bank podpisał również umowę przelewu wierzytelności straconych z Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym zarządzanym przez Copernicus Capital TFI SA na kwotę 859 472 412,74 zł. Łączna kwota niespłaconego kapitału wierzytelności wyniosła

1 459 453 132,80 zł. Zbywane wierzytelności stracone były wierzytelnościami wobec przedsiębiorców i – jak zapewnił bank – zostały w pełni pokryte rezerwami, dlatego transakcja nie będzie miała istotnego wpływu na wielkość portfela kredytowego netto.

REKLAMA POD NADZOREM

Komisja Nadzoru Finansowego podjęła uchwałę w sprawie zasad reklamowania usług bankowych. Informacja powinna być prawdziwa, kompletna i nie może wprowadzać w błąd. Jeżeli odnosi się do rachunku bankowego, musi eksponować informację o:

- nominalnym rocznym oprocentowaniu środków pieniężnych zgro-

LIMANOWA AUTOLOKATA

Bank Spółdzielczy w Limanowej zorganizował II edycję konkursu „AUTOLOKATA”. Do wygrania były:

- dwa samochody osobowe Peugeot 107
- 5 x notebook marki HP
- 3 x kamera cyfrowa marki Panasonic.

Uroczystość losowania nagród uświetnił występ Orkiestry „Echo Podhala” Big Band, zgromadzeni goście mieli możliwość spędzenia sobotniego popołudnia w rytmach melodii tyrolskich podczas koncertu zespołu „Kwaśnica Bavarian Show”. Dwa Peugeot 107 odjechały do Adama Przechrztzy z Laskowej oraz Dariusza Kęska z Młynego. Wśród pozostałych szczęśliwych posiadaczy lokat rozlosowano notebooki i kamery cyfrowe.

Phot. BS Limanowa

Phot. BS Limanowa

PERSONALIA

- Prof. Witold Koziński, specjalista od rynków finansowych został wiceprezesem NBP. Funkcję tę sprawował już w latach 1992–1998.
- Jerzy Różański, b. wiceprezes GBW, został wybrany nowym prezesem Krajowego Związku Banków Spółdzielczych.

madzonych na rachunku bankowym, wskazując jednocześnie, iż podana wartość nie uwzględnia należnych opłat i prowizji,

- minimalnej wymaganej kwocie środków pieniężnych, która powinna zostać zdeponowana na rachunku bankowym, jeżeli osiągnięcie stopy procentowej eksponowanej w reklamie uzależnione jest od wpłacenia określonej kwoty,
- minimalnym okresie zdeponowania gotówki, jeżeli jest to warunkiem naliczenia odsetek według stopy procentowej eksponowanej w spocie.

Banki nie mogą chwalić się lokatami np. z 10-punktowym oprocentowaniem, jeśli zmienia się ono w kolejnych miesiącach. Jeżeli bank stosuje zróżnicowane poziomy oprocentowania za poszczególne okresy, przekaz reklamowy powinien podawać efektywną roczną stopę oprocentowania. Reklama dotycząca ofert specjalnych i promocji, jasno i jednoznacznie winna wskazywać datę ich wygaśnięcia, a jeżeli one jeszcze nie obowiązują,

Złote myśli

Chcesz wprowadzić panikę wśród przedsiębiorców, zwołaj dla nich konferencję i powiedz: jestem z rządu, chcę wam pomóc.

Anegdota Brigham

wskazywać również datę, od której zaczną obowiązywać. Klient musi dowiedzieć się z reklamy nie tylko o istnieniu opłat i prowizji, ale także miejscu, w którym dostępne są dokumenty zawierające pełne informacje na temat reklamowanej usługi.

BANK W PRAWIE SPADKOWYM

ZBP poinformował o regulacjach dotyczących przejmowania długów w prawie spadkowym. Od momentu dowiedzenia się o „powołaniu do spadku” (śmierci spadkodawcy), każdy uprawniony do

dziedziczenia, ustawowego bądź testamentowego, ma 6 miesięcy, by przyjąć spadek lub odrzucić. Można o tym zdecydować, składając oświadczenie w sądzie lub przed notariuszem. Brak jakiegokolwiek decyzji równoznaczny będzie z przyjęciem spadku, wraz z ewentualnymi długami.

Osoba, która dziedziczy, może złożyć oświadczenie o przyjęciu prostym. Odpowiada wtedy za długi zmarłego bez żadnych ograniczeń, także z całego swojego majątku. Oświadczenie o przyjęciu spadku tzw. z dobrodziejstwem inwentarza oznacza jednak, że wierzyciel zmarłego spadkodawcy może żądać zaspokojenia tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. Nie może domagać się spłacenia długu z osobistego majątku osoby, która dziedziczy. Brak złożenia oświadczenia w ciągu 6 miesięcy oznaczać będzie przyjęcie spadku bez żadnych ograniczeń. Nie dotyczy to tylko niepełnoletnich dzieci.

Wraz ze śmiercią spadkodawcy wygasają pełnomocnictwa do jego rachunku bankowego. Pełnomocnicy nie mogą wypłacać z niego odtąd żadnych środków. Wszystkie aktywa zgromadzone na rachunku wchodzi w skład spadku. Możliwość wypłaty z rachunku istnieje jednak wyjątkowo w dwóch przypadkach – jeśli chodzi o pieniądze na pokrycie kosztów pogrzebu (nie więcej niż nakazują zwyczaje przyjęte w danym środowisku) lub środki objęte „dyspozycją – wkładem na wypadek śmierci”.

ULICA BANKOWA

Do 31 października br. w Oranżerii Muzeum Pałacu w Wilanowie czynna jest wystawa poświęcona historii bankowości. Jak napisali w zaproszeniu organizatorzy, „Ulica Bankowa” ukazuje banki i bankowość poprzez powszednie a historyczne przedmioty: druki, koperty, tabliczki, pocztówki, reklamy, zaproszenia, czek, weksle, pisma, regulaminy pracy, zdjęcia i inne. Ilustrują one, czym był bank, kasa oszczędności, kasy zaliczkowe, jak one funkcjonowały, jak bogata i ciekawa była architektura banków, kto je projektował. Ukazują pracę bankowca, jego rozrywki, troski, zarobki, życie codzienne. Wystawa dokumentuje także wielowiekową ideę oszczędzania, gromadzenia pieniędzy, umiejętności gospodarowania. Wystawa czynna jest codziennie oprócz wtorków, w godzinach 10.00–16.00.

